

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

Redaction du journal armenien
„Hantes Amsoria“ Vienne

ՀԱՐԱՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ

Բ. ՏԱՐԻ

ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ 26 ՄԱՐՏ 1897

ԹԻԻ 13

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հերկայ 1897 տարեշրջանի

Պոլիարիոյ համար տարեկան 10 ֆր

„ 1/2 „ 5 „

Արտատպանի համար „ 12 „

„ 1/2 „ 6 „

Կանխիկ վճարելի

Համայն դրամ եշայն խրկել հետեւեալ հասցեով

ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՐՆԱ (ՊՈԼԿԱՐԻԱ)

Редакция на вѣстникъ

„Иравункъ“

ВАРНА (България).

Rédaction du journal

„Iravounk“

VARNA (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք
կու լին զրկուի իւ յարմար դատ.
ուսմէնքն միայն կը հրատարակ.
ուիւն սակարկոյի կամ մատարմ:

Մանուցմանց տողը 20 սանթիմ.
երեքն աւելի անգամներու համար
20 աւ 100 գեղը կը լինի:

Թերթիս պատասխանատուին
փոխելուն պատճառաւ շարաթ.
օրեայ յաւելումը կարելի չեղաւ
հրատարակել:

ՄԵՐ ԹԵՐԹԸ

Ինչպէս մեր նախորդ թիւին
թերթերէն մասին մէջ ծանուցինք,
„Իրաւունք“, տպրիւ 1 էն սկսեալ
պիտի հրատարակուի շարաթը եր.
կու անգամ: Մեր այս որոշում
կը բխի այն համակրութենէն ու
բով հայ ժողովուրդը ցարդ քաջա.
լիքից զմեզ և այն փափաքէն զոր
մեր ընթերցողներու մէկ կարեւոր
մասը ամիսներէ ի վեր կարողալա.
տէ մեր շարաթօրեայ Յաւելումը
թերթի փոխումը տեսնելու:

Այս քանք բաւական է համարելով
այս առթիւ հարկ գատեցինք
նաեւ „Իրաւունք“ ի խմբագրական
ուժերը աւելցնել, իր պարունա.
ւութիւնը աւելի ընտիր և աւելի
օգտակար հանդիսացնելու գիտու.
մով:

Հարկ չկայ ըսել թէ այս կար.
գադրութիւնները նորանոր կարե.
ւոր ծախքերու գուռ մը կը բա.
նան մեզ, զորս գոցելու հա.
մար մենք առ այժմ պէտք չենք
տեսնել թերթին բաժանորդացին
վրայ յաւելում մ'ընել, յաւա.
րով որ „Իրաւունք“ը հետզհետէ
աւելի կատարելագործելու մեր
շանքերը արժանապէս պիտի դը.
նահատուին և մեր բաժանորդներու
թիւը այսուհետեւ պիտի աճի ըզ.
գալապէս:

Իսկ եթէ հակառակ մեր յայտնի
ապրիւ 1 էն ետք գտնէ հարկերնոր
բաժանորդ չունենանք, ախտայ
պիտի ստիպուինք 2-3 ամիս յե.
տայ 2 ֆր. ի յաւելում մ'ընել տա.
րեկան բաժանորդացին վրայ:

Շատ ուրախ պիտի ըլլանք եթէ
այս հարկին մէջ չգտնուինք երբէք,
որովհետեւ մեր ջերմ փափաքն է
հայ ժողովրդին մէջ հետզհետէ ա.
ւելի տարածում տեսնել մեր
թերթը: Ուստի կոչում կ'ընենք
մեր բաժանորդներուն և բարեկամ.
ներուն որ հաճին իրենց թանկա.
գին աջակցութիւնը չզրկուի մեզ
մեր բաժանորդներուն թիւը աւել.
ցնել ջանալու մասին:

Արտասահմանի համար թղթա.
տարական ծախքին ծանրութիւնը
կը հարկադրէ մեզ շարաթը մէկ
անգամ երկու թիւերը միանգոյ.

ԱՌ ՉԱՔԸՐԵԱՆ

Գնա մեռիր, եկուր սիրեմք

Ձեռքունցի ես, ժայռի ձագ ես, հերոս կամ թէ նահատակ
Արդարութեան միշտ ջատագով, զրկականաց թիւն համբոցի՞ր:
Տուն, արտօրէք, կին ու գաւակ եւ ծաղկատի քո հասակ
Իտէալիդ դո՛ւ տուիր դու աւերակաց չափն առի՞ր:

Թռչո՛ւնցար միշտ աննկուն հովտէ հովտ, սարէ սար
Առի՞ր տուիր սուր ու գնդակ՝ վէրքերուդ լաթ ունեցա՞ր:
Հանեակ չուներ դու շամիրեցի՞ր, քաջի անուն տոացար
Բայց ցո՛յց ձակտիդ դափնէ պսակ, հոն փուչէ դատ ի՞նչ գոար:

Թշուառութեան խոր անդունդէն վեր նայեցար յուսանառ
Ձ'Աստուած կանչել քեզ օգնութեան պարապին մէջ ի՞նչ տեսար:
Վերն ալ ոչինչ, վարն ալ ոչինչ, արցունքներովդ մշտադատ
Ըսէ՛ տեսնեմ, դու այս կեանքէն յիսնամեկէդ ի՞նչ ուսար:

Ալ ի՞նչ ուրեմն ազտու կենաց դու կը փարիս խօլաբար
Այս յեղակարծ փոթորիկը կայծակէ դատ ի՞նչ ունի:

Հիջ տեսն'ր ես գլխիդ վերեւ անամպ երկինք, օր պայծառ
Ըսէ՛ այս մեծ տոութիւնը պարանքէ դատ ի՞նչ ունի:

Մեռի՛ր, մեռի՛ր, որ քեզ սիրենք
Յիսնամեկիդ տօն կատարենք:
Քար չենք գնիր, բայց չոր խօսքով
ՇԱՏ կը թրչենք հողդ արցունքով:

Տ.

Վառնա, 25 Մարտ 1897

մայն զրկել մեր արտասահմանի
բաժանորդներուն: Եթէ վերջինեւ.
րուն մէջ կան այնպիսիներ սրտք
կը փափաքին շարաթը երկու ան.
գամ, այսինքն, մէն մի թիւը դատ
ստանալ, պարտին մեզ զրկել և
յանձն առնել թղթատարական ծախ.
քին տարբերութիւնը վճարել:

ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մեր վերջին թերթին մէջ հրա.
տարակուած „Երբքին ցաւեր“, և
„Վառնա թաղ. խորհուրդը“, վեր.
նագրով յօդուածները տեղի տը.
ւեր են անհիմն մեկնութիւններու
և սուտ տարածայնութիւններու,
որոնք կը ստիպեն մեզ յայտարա.
րել թէ՛

Ա. Իրաւունք ցարդ կանխահա.
ւ ազգ. շահերուն անհամաձայն
նկատած էր հրապարակու ուսում.
նախիրը և գատել այն երկպառա.
կութիւնը որ ծագած է վառնա.
յի հրաժարեալ թաղ. խորհուրդին
և իր՝ իրմէ տաւ հրաժարեալ եր.
կու անդամներու միջեւ: Ըստ այսմ
մեր վերոյիշեալ յօդուածներով
ընդհանուր տեսութիւն մ'ըրաւ
ենք մեր ազգ. ամեն երկպառա.
կութեանց մարմին, կամ իւր յրա.
տու տեղեկութիւն տուա՞նք ենք
վառնայի թաղական խորհուրդին
կողմէ անցնալ կիրակի հրաւիր.
եալ թաղային համագումար ժող.
վին և իր հետեւանքներուն վրայ:

այս առթիւ պարտք համարելով
միանգամայն յորդորել մեր ազգա.
կիցները միայն արժանաւոր ան.
ձերու քուէ տալ նոր թաղ. խոր.
հրդոյն մատակայ ընտրութեան
ժամանակ:

Մէկ խօսքով, մենք ցարդ ան.
կողմնակալ դիտողի մը գերը կա.
տարեցինք, ազատելով որ հրա.
ժարեալ թաղ. խորհրդոյ անգամ
ները բարեխղճութիւն ունենան ի.
րենց մէջ համաձայնելով խնդիրը
փակելու և ազգին շահերը վտան.
գելէ զգուշանալու:

Բ. „Իրաւունք“, կատարելապէս
անկախ քերթ մ'է, սա գերազանց
պատճառով որ ևս իր գոյոյնեան
պայմանները փնտռա՞նք ու գտա՞նք
մինչեւ հիմայ միմիայն հայ ժողու.
վրդին համակրութեան մէջ: Ոչ մի
սո՛ւ հատի, ոչ մի շրջանակի հետ ո
և է կապ չունենալով, մեր թեր.
թը ազատ է մտնաւորներու ազգե.
ցութենէն: „Իրաւունք“, իրաւուն.
քի կողմն է և ուրիշ կուսակցու.
թիւն չճանչնար. հանրութեան շա.
հեր են իր ուղեցոյց և ինքզինք
պարտական կը զգայ խոնարհելու
միմիայն հանրութեան գաղափարա.
նին և երկրին օրէքներուն առ.
ջեւ:

Որ ունի ակամջ լսելոյ, լուիցէ:
Այսօր այսչափ միայն:

Յ. Պ.

ՓՅՈՒՆ ՀԱՇԻՒՆԵՐ

Թողա՛նք ալ իր կարգին անցուց
ճակատագրային զարհուրելի շըր.
ջանք:

Ջարդուեցաւ և կողոպտուեցաւ:
Թուրք կառավարութեան խզճին
վրայ պարզապէս բեռ եղած էր.
այս հայաբնակ քաղաքին հանդէպ
իր եղեւնական սուրբ պարտաւա.
նութիւնը ժամանակին կատարած
չըլլալը: Վերջապէս ամենայնով
պատճառ մը չէր կենար որ ամեն
զուտներու մէջ հայ տարրը պա.
տուհասնէն յետոյ, ձգէր որ թու.
գատի հայերը վայելէին հանգիստ
ու անվտար կեանք. անիրաւու.
թիւն պիտի ըլլար առանձնաշնորհ.
եալի հանգամանք մը տալ անոնց:
Օսմանեան պատմութեան արեւոտ
էջերուն մէջ՝ այս անիրաւութեան
պարագան անշինջ նախատինք մը
պիտի նկատուէր ամեն արեւնկալ
թուրքի համար որ իր կրօնական
պարտքին մէջ չուզեր թերացած
ըլլալ:

Ուստի շարքեց:

Ճի՛շդ այն վայրկեանին ուր դի.
ւանագիտութիւնը քոստային խա.
ւարի մը մէջ կը թապալտի և շատ
գթութեամբ իր քաջէ իր քալ.
լիւն ընթացքը ճշդելու:

Երեւակայեցէք. իրերու այս
անորոշ վիճակին մէջ ո՞վ սրի պի.
տի հարցունէ թէ քանի հայեր
նորէն զո՞հ գացած են հուրի և
սուրի. այս թուհուրէին մէջ ու
րո՞ւն վրիժառութեան առարկայ
կրնան դառնալ փոքր-Ասիոյ խոր.
քերը կատարուած քստմեղի տը.
ւումները:

Դիւանագիտութիւն ըսածդ հա.
չիւնիւր զժոխային շարք մըն է,
որուն մէջ մեծ դեր կը խաղայ հա.
մամատութիւնը: Արդ, Եւրոպայի
դիւանագէտները համեմատական
հաշուով կը լուծեն միշտ հայկական
խնդիրը: Օրինակ. երբ Հայաս.
տանի գուռաններուն շարքերն սկը.
սան ծագելով Սասունէն, Եւրո.
պական դիւանագիտութիւնը ձեռք
տաւ թուղթի կտոր մը և հաշիւի
նստու: Պահ մը ինքզինքնիդ Եւ.
րոպայի նկատեցէք, և տեսէք թէ
իրաւունք չպիտի՞ տաք այս տար.
օրինակ հաշիւին:

Հիմա ենթադրենք որ թուրքը
10,000 Հայ շարքեց. Եւրոպան
նախ գիտողութիւն ըրաւ որ ի.
րաւունք չունէր այդ մարդիկը
շարքելու: Թուրքը անանկ առար.
կութիւններ ըրաւ որ քրիստոնեայ

դիւանագիտութիւնը ստիպուեցաւ լռել . մինակ խնդրեց որ ջարդածը բաւ համարելով ալ չջարգէ : Տաճիկը այս լիզուէն կը հասկնայ . . . Ան իր գործը շարունակեց : Եւրոպան զայրանալու ձեւ մը տուաւ . սպառնաց .

— Ալ մի ջարդեր , ապա թէ ոչ . . .

Միւսը կարճատրութիւն չտուաւ . տանակ անամէջ ապառնայիքնիւրու և զարկաւ : Ճիշդ վայրկեանն էր սպառնալիքը գործողութիւնը :

Բայց ի՞նչ , Եւրոպային այն քան ապուշ կը կարծէր որ հաշիւ չըրած արգելք հանգիստանայ մարդկային տանակ նախճիրներու : Վերջապէս քանի՞ հայ ջարդուած էր . հարիւր հազար . լաւ , մոռած եցէք . սպառնալիքի մը գործողութեան հետեւանօք եթէ եւրոպական պատերազմ մը ծագէր , առնուալն քանի՞ եւրոպացի հոգիներ երկինք պիտի բարձրանային . յիսուէն հազար . տարակոյս չիկայ :

Արդ , համեմատեցէք . եթէ հինգ հազար հայը արժէ մէկ եւրոպացի , հարիւր հազար հայը քանի Եւրոպացի կարծէ :

Պատ. 20 .

Ասիկայ Հայուն մը ենթադրական հաշիւն է . թերեւս Եւրոպացի մը 100,000 Հայուն փոխարէն եւրոպական մէկ հոգի մը իսկ չզիջանի զենի :

Ո՛ր մնաց 50,000 Եւրոպացի : Համեմատութեան եզրակացութիւնը .

Չգիշոր Հայը ջարդուի , իրեն երկու չարեաց ամենափոքրաքոյնը :

* * *

Կը կարծուէր թէ յունական կամ կրեոական հրատապ խնդիրը , որ այժմ կը զբաղեցնէ ամբողջ Եւրոպան , գոնէ առժամայէս պիտի դադարեցնէր Հայաստանի խժոժութեանն շարքը , ուրիշ կողմ դարձնելով թուրք կառավարութեան ուշադրութիւնը :

Սխալ . քաղաքական ի՞նչ ալէ կոծութիւններու մէջ ալ ծփոյ օտ մանեան կայսրութիւնը , ինքզինքը որ աստիճան ալ մօտ զգայ այն տարատարածին ուր վերջապէս պիտի գահավիժի մեծ շառաշմամբ , չի մոռնար , և ոչ իսկ վայրկեան մը , իր աւանդական սեւեռուն ուխտը . հայ ազգը կոտորել , բնաջինջ ընել :

Եւ մտքիավէրական գազանային հնարքով մը օգուտ կը քաղէ Եւրոպայի դիւանագիտութեան բազմազաղ վիճակէն , վայրագօրէն ջարդելու համար թողատի խաղաղ Հայերը , կանխաւ ապահով թէ այս անգամ եւս անպատիժ պիտի մնայ՝ չնորհիւ քաղաքական նութեան այս տագնապալի կայունութեան :

Անշուշտ պիտի կատարուին սուս փրկական փոխան ձեւակերպութիւնները . դիւանային ծանուցագիրներ պիտի տան կամ տուին , յան-

ցաւորներուն պատժուելը պահանջելով : Արտասովոր շարժուն դատարան մը կերթայ արիւնանքի թատերովայրը՝ այս պահանջումը գոհացնելու կոռավարիչ մը պաշտօնակ պարի ըլլայ , մէկ երկու երկրորդական անշուք պաշտօնեաներ պիտի բանտարկուին՝ անմիջապէս ետքն ոգատ արձակուելու համար , և յետոյ՝ իրեն վերջաբան՝ գոհունակութեան երկու հառաչներ պիտի արձակուին Եւրոպայէն ու Բ. Դռնէն . ու խնդիրը փակուած է :

Հոպա թափուած արիւնը : Հոպա փճացած հարստութիւնը որ Հայուն կը պատկանէր : Ասոնք ինչ կերպով պիտի հատուցուին :

Ո՛վ պիտի լուծէ ասոնց վրէժը : Խաբէբայ դիւանագիտութիւնը իր մաղի թելին վրայ խելագործ Եւրոպացիին :

Ոչ , անշուշտ : Հայ ցեղափոխութիւնը միայն : Ս .

ԱՐՁԱԳԱՆԳ

Այն ահաւելի փոթորիկները ուրոնց ենթարկուած է ամբողջ հայութիւնը զարբերելով , փոթորիկներն ուրոնց ալիքները հետհետէ տեղի ուժգին , աւելի՛ կատաղի կերպով կը յարձակին մեր վրայ , նա մանաւանդ այս վերջին տարիներուն մէջ , կը փորձեն մարդս խորհելու թէ մի գուցէ յաւերժական տառապանքն ըլլայ միայն մեր բաժինը . . .

Եւ արդարեւ Հայերուս մասին խօսած աստիճան , անկարող կը զգանք ինքզինքնիս բերկրաւթ լուրերու արձագանքն ըլլալու :

Եւ ինչպէ՞ս կարելի էր ուրիշ կերպ , երբ հայկական լուրերը ջարդի լուրեր են լոկ :

«Հայ և ջարդ» անբաժան են իրարմէ , կը գրէր անցեալները եւրոպական թերթ մը . և թողատի վերջին արիւնհեղութեանց ակնարկելով , կ'աւելցնէր թէ «Հայերը նորէն ջուրին երեսը ելած են . . . այս առիթով» :

Ի՞նչ , միթէ ուրիշ միջոց չի կայ . միթէ մեր հազարաւոր եղբարց դիակներուն վրայ կոխելով է որ միայն պիտի կարենանք պահ մը վեր ելլել մոռացման մակարդակէն , քիչ մը ետքը դարձեալ իշնալու համար այդ միջին գիշերուան մէջ , որ ամենաթանր զոհողութիւններէ ետքն իսկ միշտ կը ջանայ զմեզ պարտել իր սեւ քողերուն մէջ . . .

* * *

Չ'նք կրնար ըսել թէ քոյի տակ են նաև եւրոպական մեծ տէրութեանց Պոսոյ դեսպաններուն ընթացքը : Ասոնց գործունէութիւնը բնաւ գաղտնիք մը չէ երբ ջարդի տառաջին լուրերը կուգան աշխարհը դողդեղու :

Իսկոյն կողքերնին լծելով , այս

պարոնները կը սկսին իրենց աւանդական այցելութիւնները առ ջարդերու կողմակերպչներուն , կարծես զանոնք շնորհաւորելու իրենց քաջագործութեան համար :

Հաղարումէկ նալանքներով գործը վերջապէս կը հասկցնեն . մտաշտմին էակներ կախազան կը հանուին , երեւակայական տարածներ պաշտօնանկ կը ըլլան , կ'աքսորուին ու լուսթիւնը , անտարբերութիւնը կուգան ծածկել հայկական դիակներով ծածկուած անհուն դաշտերը : Ահա՛ դեսպաններու դիմումներուն միակ արդիւնքը . դիմումներ որոնց անշուք և ծաղրելի հանգամանքը տիպարական համբաւ կը վայելէ :

Իսկ ջարդերը Հայաստանի բուրկէտուն վրայ պայթելով , մեր տառապալի Հայրենիքը ամենէն աղիողորմ տեսարաններու թատր ընել կը շարունակեն . . .

* * *

Կը կրկնեմ , աղիողորմ և սրտաճմրկ տեսարանները չեն ու կը պակսին հայութեան մէջ :

Անցեալները խուճ մը պանտուխ հայրենակիցներու հանդիպեցայ որք իրենց անկողնոյ ծըրարը շալկած անծանօթ վայրեր կ'երթային ապրուստ որոնելու :

Ասոնց մէջ կային այնպիսիներ որոնք իրենց գլխուն վրիւ զգացած էին քրդին դաշոյնը և անոնց պիղծ մտտներուն հպումը վերնուն շուրջը : Այնպիսիներ որոնք իրենց հարց , եղբարց կամ զաւակաց շարաշար սպանման ակնաւանդներն եղած և այդ սիրելի դիակներուն վրայ կոխտուելով փախած կամ ստորերկրիայ ահաւելի բանտերէ հրաշքով ազատած էին : Վերջապէս այնպիսի հայեր որոնք հերոսի խմոր ունին և մէկէ աւելի պարագաներու մէջ առիւծներու պէս կուռելով շանթահարած էին պակուցեալ թշնամիներու վոհմակը և որք նոյնն ընել պատրաստ էին երբ որ ալ իրենցմէ պահանջուէր . . .

Ասոնք բնականաբար միշտ խըրխտ , միշտ անվահեր , շըրթերնուն վրայ կը կրէին արհամար . հանքի այն ժպիտը զոր կուռնեան միշտ բախտին ամենէն անախորժ անակնկալներուն հանդէպ :

Կին մը , ոչ նուազ տառապալի , տեսնելով այդ հայերուն արգասատելի վիճակը , չկրցաւ ինքզինքը զսպել և հիծեծեց .

— Վահ Հայեր . . . վահ . . . Վշտի այս անկեղծ բացազանչութիւնը միայն անոնց համար չէր , այլ նաեւ ինձի և ձեզի համար . ամեն հայուն համար :

Մենք արիւնի , կրօնքի , եղբայրութեան անքակտելի կապերով միացած ենք , ամենքս մէկտեղ քով քովի պարփակուած մի և նոյն հրաշէկ շրջանակին մէջ , որ տառապանքի , զօրօտային շըրջանակն է :

Անկէց դուրս երբէք անհատա-

բար չենք կրնար ելլել . երբէք . . .

Եւ այս վիճակ ու գուցէ ասկէց յուսեցոյն պիտի տեսէ մինչեւ այն տանն երբ ամենքս ալ , բայց ամենքս ալ , հարուստ թէ աղքատ , մեծ , պղտիկ , գեղացի , քաղքենի մէկ տեղ գտնուելու վերջապէս սաւրկելով մեր սրտերուն վրայէն ամեն դժուար հաշիւներու , կախազանի արժանի խնամատկութիւններու արտաքին կեդիւր , մէկ գլխու պէս , հայուն գլխով խորհնիք թէ ,

«Ի՞նչ պէտք է ընել» .

Եւ այն օրը որ այս հարցը լուծուի , ամեն բան փրկուած պիտի ըլլայ . ալ չի պիտի ջարդուինք , չի պիտի հալածուինք , քաղաքներու դռները մեր երեսին պիտի չի փակուին . . . : Այլ մեր փոթորկալից կեանքին պատմութեան մէջ նոր դարագլուխ մը պիտի բացուի . հանգստի և կրթականութեան սկիզբը պիտի ըլլայ :

Չէք ուզեր

Գաւառ-Արշալիր

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պօլիս 15 Մարտ

Թղթակցի պաշտօնէն աւելի անհաճոյ բան մը չկայ , երբ նա ինձ պէս կը հարկադրուի շարունակ տխուր լուրեր տալու : Ամբողջ Թուրքիոյ մէջ ցրուած հայութեան ո՛ր մասին վրայ ալ աչք դարձնես , կը տեսնես ցաւ , տառապանք : Ուշադրութիւն ըրէք ըսածիս . գրեթէ չկայ քաղաք մը , որոյ հայ բնակիչներուն գոնէ մէկ մասը անհրաժեշտ պէտք չունենայ նպաստի կամ աւելի ճիշդ ոգորմութեան . նոյն իսկ այն փոքրածիտ տեղերը ուր կոտորած ու կոզուպուտ տեղի չունեցան , նոյն վիճակին դատապարտուած են : Սոսկալի՛ է , հացի կարօտութիւնը նկատողով նամակներ և պաշտօնական գրութիւններ միայն կարգաւ ամէն շրջանի դրութեան գործ չէ : Ի՞նչ կուզեն ըսեն , Եւրոպացի միսիօնարներ և այլ մարդասէրներ ամէն գովաւոր վեր գործ մը կատարեցին և կը կատարեն Հայաստանի անհամար կարօտեալներուն օգնութեան հասնելով . նոքա ամէն օր հազարաւորներ կը փրկեն անօթութենէ : Կը խոստովանիմ որ ապացոյցներ կան թէ տեղ տեղ միսիօնարներ կրօնական դիտումներու ալ կը հետեւին նպաստի բաշխման մէջ , գլխաւորապէս իրենց որդեգրած որբերուն նկատմամբ . սակայն միւս կողմէ ազգ . վարչութեանց ամեն դիւրութիւն կուտան ընելու այնպիսի կարգադրութիւններ , որոցմով որբերը կարենան ազգ կըրթութեան տարերքը ընդունիլ . բաւ է որ մենք զիտմանք այս պարտադրանք օգտուելու . կենսական խնդիրը հոս է . այս մասին Ս. Պատրիարքը լաւ գործ մը կատարեց՝ շրջաբերականով մը հրահանգ տալով աւաշնորդարաններուն որ-

բերու կրթութեան խնդիրը ազգին շահերուն յարմար կերպով մը կարգադրելու՝ բանակցելով որբանոցները հիմնով և վարով Եւրոպացի բարեգործներուն հետ :

Թօքատի գէպըին լուրը շանթի մը նման յանկարծական սարսափ ձգեց Պոլսոյ Հայերուն մէջ . ընդհանրապէս կը կարծուէր թէ ջարդերը այլ ևս վերջացած էին . հաշիւը սխալ էր , որովհետեւ թըշնամին վճռած է հայ ազգն ամբողջովին սարսափի մատնելով արմատախիլ ընել ամեն տեղ . յեղափոխական ձգտումները : Թօքատի պէս կտրեւոր կեդրոն մը ուշ թէ կանուխ անխնայ չպիտի ձգուէր հայրագործով կառավարութենէն , որ գերմարդկային ճիգեր կընէ այժմ գեապանները համալրելու թէ գործին միակ հեղինակը զրգուտած իսլամութեան ստորին դասակարգն է և թէ Թօքատի կառավարութիւնը յանկարծակիի գալով չէ կրցած խառնակութեան առաջն առնել , քանզի իսլամները շատ գաղտնի կերպով կատարեն են իրենց պատրաստութիւնները :

Արտաքին գործերու նախարարը և իր խորհրդականներ արեւն քըրտինք կը թափեն գեապանները այս կերպով խտրել յաջողելու համար : Մեր տեսակէտով նոյն բան է՝ նոքա խաբուին թէ չխաբուին . ալ համադրեցանք թէ Եւրոպայի ինչ ալ ըլլայ , պիտի պաշտպանէ Թուրքը գործով և արդեամբ և պիտի հարուածէ զայն խօսքով , մինչ մեզ պիտի պաշտպանէ . խօսքով և հարուածէ արդեամբ , ըսել կուզեմ , իր ընթացքով քաջալերելով Թուրքը յերթառեւել իր հայկական հալածումներուն մէջ :

Ուստի ժողովուրդը բացարձակապէս ոչինչ կը սպասէ ոչ միայն Դրան Թօքատի գրկած քննիչ յանձնաժողովէն , որոյ քննութեան արդիւնքը այժմէն կարելի է գուշակել , այլ և նոյն իսկ գեապաններէն կարգած յանձնաժողովէն : Սասունէն սկսեալ բոլոր ջարդերուն պատասխանատուութիւնը միթէ արդէն հաստատուած չէ՞ պաշտօնական մարմիններու և հիւպատոսներու տեղեկագրերով . որչափ օգուտ որ ասանցմէ ունեցանք , նոյնչափ ալ պարտինք սպասել Թօքատի քննութեանց արդիւնքին :

Սպանուած Հայերու թիւը և կողպատուած ինչքերու մատուոր քանակը տակաւին յայտնի չեն : Պատրիարքարանի ցարդ ստացած տեղեկութիւններ և տարածայնութիւններ հաւանական կը ցուցնեն թէ 500 քն 700 անձեր զոհ եղած են հայկական նորագոյն կոտորածին :

Կործանահերու հացի խնդրէն և Թօքատի կոտորածէն ետք Պատրիարքարանի ամենէն աւելի հոգ պատճառող գործը հիմայ կեդր. վարժարանի վերաբացումն և ասոր յարակից խնդիրներն են . իրերու այժմեան կացութենէն դա-

տելով վերաբացումն շատ կասկածելի է նոյն իսկ յառաջիկայ սեպտեմբերի համար : Վարժարանի պիւտճէն արդէն կարեւոր բաց մը ունէր , երբ փակուեցաւ . Պանքաի գէպըին յաջորդող խառնաշփոթութեանց ժամանակ անխիղճ հայ աւագակներ պատեհ հառիթ համարելու են Ղալաթիոյ եկեղեցւոյն և կալուածներուն հաստիքին մէկ մասը իրենց իւրացնելու . ասով բացը աւելի կը մեծնայ . ասոր հետ եթէ նկատի առնէք տիրող աղքատութեան և առեւտուրի դադարին պատճառաւ եկեղեցիին հանապազօրեայ հաստիքին նուազելը , կրնաք ըմբռնել թէ որքան դժուարացած է կեդրոնականի , մեր ամենէն կարեւոր կրթական այս հաստատութեան վերաբացումը :

Պոլսոյ ժողովրդին հանգստութիւնը վրդովող տարածայնութիւնները տակաւին կը շարունակեն շրջաբերել . հայ յեղափոխականներու պատրաստած շարժման մը վտիւն հետ կը միանան յոյն և թուրք տարրին միջև տիրող վրէժխնդրութեան ինթադրական , սակայն ոչ անհաւանական հետեւանքները : Չարժեք պտըտող զրոյցները , որոնք իրարու կը հակասին յաճախ՝ այստեղ թուել :

...

ԹՈՒՐԿԻՈՅ ՀՈՂԱՅԻՆ ԿՈՐՈՒՄՏԵՐԸ

Տէլի Նիսէ առնելով կը հրատարակենք հետեւեալ ցուցակը , ուր նշանակուած են Թուրքիոյ 1856էն ի վեր կորուսած երկիրները իրենց բնակիչներուն թուովը :

Անկախ երկիրներ		
Տարածութիւն		
Գոլիս. մղոն	Բնակիչ	
Ռումանիա ,	48,300	5,800,000
Սերպիա ,	18,850	2,290,000
Գարատաղ ,	3,630	200,000
Թէսալիա ,	5,070	250,000
Հայաստան(Ռուս)12,750		800,000
	88,600	9,340,000

Ինքնորէն երկիրներ		
Տարածութիւն		
Գոլիս. մղոն	Բնակիչ	
Եգիպտոս ,	400,000	9,000,000
Պուլկարիա ,	38,400	3,300,000
Սամոս ,	180	50,000
	438,580	12,350,000

Գրաւեալ երկիրներ		
Տարածութիւն		
Գոլիս. մղոն	Բնակիչ	
Գոնա-Հէրսէք ,	26,260	1,500,000
Երպրոս ,	3,580	200,000
Թունուզ ,	45,000	1,500,000
	74,840	3,200,000

Այժմ Թուրքիոյ տարածութիւնն է 1,191,893 քառակուսի քիլոմէր և իր բնակիչներուն թիւն է 22,000,000 :

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱ

(Աժան Պաշտօնիք)

Լոնտոն , 21 Մարտ
Գանձատան Տէլի քէլիքաֆըն ալտըրը թէլեկրաֆա նաղարէն , վաստա՝ ամերալարըն Թուրքիէի թարգմատըրը իթմէլէրինէ գարըը բրօթէսթ իթմիշ տիր :

Աթինատան Թայմըզըն ալտըրը մալիւմթա կէօրէ , Ղարաքի-հէթինէ մախսուս օլան տօնանմա լէվզալ եազընյաբընտա թօրլան մը վէ թօրբի վարօրլարը իսէ՝ Բրէնա Եօրիկինի գօմանտանըրը ալթընտա վօլա քէօրֆէլի աշըգլարընտա կէզինմէքտէ իմիշէր :

Պէհէր տէվլէթ տէն պիրէր պէօլիւք բիյատէ վէ պիրէր պաթարիւ կէօնտէրիլմէսի Գանեա հիւքիւթ թիւնտէն թէքլիֆ օլընմըշ տըր :

Վիեննա , 21 Մարտ
Բէթրապուրկտան Գրէմտէկալառա վէրիլէն մալիւմթա կէօրէ , Բիւրէայը մուհասէրէ իթմէք իչիւն է . կէր տէվլէթէր ումուքէն միւթ թէֆիգ պուլունըրլար իսէ ինկիլթէրա տալի ամերալարըն պուլթէքլիֆի գապուլ իտէհէք տիր : Բուսիա տալի՝ տէվլէթէրին էքսէրիլթէն գարարը հալինտէ՝ կիրիտին մուհաֆազաւընա մախսուս էվրոա՝ ասքէրլէրինին մըգտարըն արթըրմադ իչիւն՝ պիրէր պէօլիւք ասքէր վէ պիրէր պաթարիա կէօնտէրիլմէսի գապուլ իտէհէք տիր : Մէքլէր կազէթա՝ Աւստրիանըն եհնիտէն կիրիտէ ասքէր Եօլլամադ Նիլէթինտէ պուլունմաուրընը իւլմէթէն պիլաիւրմիշ տիր :

Միւրալայ վասօս՝ խուսուսի պիր թէլէկրաֆիլէ ամերալարըն հարէքէթինտէն սօլայը պէյանը թէէսիւթէն չէտիտէն յրօթէսթ էլլէմիշ օլտըրընը Գրալա պիլտիրմիշ տիր :

Վէլիաշտ հազըթէլէրի Լարիստա ասքէրլէրի կէօլտէն կէչիւրիւպ նասահաթ Եօլլա թալիմթէր վէրտի , ասքէրլէր ճէվապէն «Եաշասըն Վէլիաշտ հազըթէլէրի , Եաշասըն մուհարէպէ » տէյիւ պաղըրմըշտ տըր :

Գանեա 21 Մարտ
Մալաքա գալկալարընտա Եուան միւրալայը վասօս՝ Թուրքիէրտէն եսիր ալմըշ օլտըրը 42 ասքէր վէ 2 զապիթի տատան տըշարը չըգմադ շարթը իլէ պըրադմըշ օլտըրընը Օրթօտօքս տէսթթընա պիլտիրմիշ տիր :

Լոնտոն 21 Մարտ
Բէօյթըրըն ալտըրը մալիւմթա նաղարէն , տէվլէթէրին կիրիտին տալիլիլի իպզա իթմէլէրինէ թիւրք ասքէրլէրին միւմանտաթ կէօսթէրէհէքլէրինէ տալի Գանեա տա շաիւար կէզմէքտէ իմիշ :

Բէթրապուրկտան Բօյքէրին խապէրինէ կէօրէ , կիրիտ իչիւն պիր էվրօրալը վալի թային օլընմաւը

վէ թիւրք ասքէրլէրին տատան չըգարըմաւը խուսուսլարը տէվլէթէրտէն ումուքէն գապուլ օլընմամըշ տըր . տէվլէթէր էքսէրիլթէն՝ էվլէլ պէ էվլէլ Եուան ասքէրլէրին կիրիտտէն չըգմաւրլէյինտէ պուլունըրլար :

Մուհասէրէ խաթթընտան տըշարը՝ 3 Եուան սէֆինէլէրի մուհիւմ մաթլէ տօլու օլտըրլարը հալտէ ինկիլթէրտէն թուլթուլտըր :

Սթանպօլ 22 Մարտ
Էրմէնի Բաթրիգի թարաֆըն տան թիւրք հիւքիւթէրինէ թէքլիֆ օլընմըշ օլան իսլահաթ շէրա իթի պուլը թէպէտտիւլթէ պաթարտէ գապուլ օլընմըշ օլուպ , եազընէն իլան ու նէշը օլընմադ տըր :

Թուրք հիւքիւթէրին Թօգատա կէօնտէրմիշ օլտըրը թէֆիթիլ գօմիսիօնը տիւն ազշամ մահալի մէմուրիլթէրինէ եթիլմիշ տիր :

Մուրատլուտան Մաքէտնիայա ասքէր նաղլի թաթիլ օլընտըր : Սիվաս , Պիլիս վէ Հալէպ վիլայէթէրինտէ բահաթսըրըրլար տէվամ իթմէքտէ տիր :

Լոնտոն 22 Մարտ
Մէքլիսի մէպուանտա Լօրտ Պալիուր տէմիշ տիր :

«Ինկիլթէրա կիրիտտէն Թիւրք ասքէրլէրինին չէքիւթէրինի արդու իտէյօր . ինկիլթէրանըն բօլիթիլի հաղըրէսի իսէ կիրիտին Սուլթանըն հիւքիւթի ալթընտան գուրթուլմասը ճիհէթինի թէքիւթի տէրէք , ատանըն քէնտի քէնտիսինի խտարէ վէ գումանտա իթմէսի մինասիպ կէօրիւթէքտէ տիր : Տէվլէթէր շիմիթի հալ թիւրքիանըն թազսիմի մէսէլէսի իլէ մէշըրլ օլմամադ շարթը իլէ , կիրիտին սէրպէսդիլթի վէ էվրօբատա սուլըն մուհաֆազա իթմէք մէսէլէլէրի իլէ ուղարշմադտա տըրլար . վէ պուլ նօթիպարտա տէվլէթէր միւթթէֆիգ պուլընըրլար » :

Գանեա 22 Մարտ
Աքթթիլթին ասըրլարը՝ ամիւրալարըն թէքլիֆի իւզէրինէ քէնտի ֆաթիլիալարը վէ հայվանլարը իլէ պիրապէր տալարտան աշաղըէնտիլէր . 2000 պաշըպօզուգլար անլէրին իւզէրինէ հիւքիւթ իթտիլէր . իւրթիլայըր մուգալէմէթ իտէրէք պաշըպօզուգլարտան 50 քիլիի Եօլլալարտիլէր : Վէրիլէն էմիր իւզէրինէ էվրօբա ասքէրլէրի սուհուլէթլէ պաշըպօզուգլարա թէրքի սիւահ իթտիլթիլէր :

Սթանպօլ 22 Մարտ
Թօգատա կէօնտէրիլմիշ օլան գօմիսիօն 140 իսլամ վէ 4 էրմէնի տէրտէսթ իթմիշ տիր : Կիրիտէ պիր վալի վէ հախօտ պիր բրէնա թային իթմէք մէսէսի իչիւն տիւն ազշամ էլլիլէր մէքլիս իթտիլէր :

Հասան բաշա Սիվաս վալիլիլի մէմուրիլթի իլէ տիւն ազշամ Եօլա չըգար :

Թօգատա գաթլ օլընանլարըն

էվլատ ու էնայլնա թէվլի օլըն-
մագ իշխն՝ Գրաննա էլլիսի 3000
ֆրանսի իսնէ կէօնտէրաի . ինկի-
լիզ էլլիսի տալիս տաճա պէօյիւք
պիւր մէպլաղ թէճէմիւ իթմիշ
տիր :

Հասան բաշանըն Սիվաս վալի
Թալիս օլընմամսընա գարշը պո-
կիւն էլլիլէր միթթէֆիզէն բո-
թէսթ իթտիլէր :

Էրմէնի Բաթրիզի թարաֆըն-
տան օլընան թէքլիֆլէրին թէպ-
տիլէն գապուլ օլընմըլ օլմասըն-
տան տօլայլը Բաթրիզ մէմնուն
գալմամըլ տըր : Ալգ. խառն ժո-
ղով տիւնքի իճթիմասընտա՝ Բաթ-
րիզին հէնի թէքլիֆլէրէ հիւքիւ-
մէթէ մուրաճաթ իթմէսինի
թաճթը գարարա ալտը :

* *

ՊՈՒԿԻՆՔԻ

Հումա, 24 Մարտ

Գրալ քէնտի նութգընտա՝ խա-
րիճի բօլթիթիզա հագգընտա վո-
գու պուլան գարըշըգըգլարը թէս-
քին իթմէք իշխն տէվլէթլէր իթ-
թիֆագը՝ էվրոստա սուհըն իպ-
գասը վէ էնվաի ագվամ պէյնիտէ
գըրհընըն մէնն օլընմասընա վէ
միլլէթլէրին թէրագգըսընը վէ ա-
տալէթին ահտնամէլէր մուճի-
պինճէ թէէմին իտիլէճէկինէ վէ
ուզոն միւստէթտէն պէրի եիւզ
իւստիւ գալմըլ մէսէլէլէրին հալլ
օլընմասընա իմիւտ կէօսթէրտի :

Չեթինէ, 24 Մարտ

Ճամի թէլլիս իթմիշ օլան
միւճրիմլէրի ճէգանա չարմագ ի-
շխն՝ Շքոտրա վալիսի կաթոլիք
վէ արնավուտ գապիլէլէրին իշ-
յիպլէրին քէնտիլիէ պէրապէր
Բիօլիէ կիթմէյէ տալթի իթտի :
Միւճրիմլէրին էքսէրիսի օրման-
լարա գալմըլ տըր : Եէնի գարը-
շըգըգլարտան գօրգուլարըլ սէ-
պէպիլլէ չարըլ հալէա գարալը վէ
գօնօրօսանէլէր առաքիթ թարա-
ֆընտան մուհաֆաղա օլընմագտա
տըր :

Գաննա, 24 Մարտ

Պաշպօղուգլար՝ Աքթիթիթիտէ
մագթուլ խրիսթիյանլարըն նաշէ-
լէրինի բարչալամըլլար : Էվրոսա-
լըլար թարաֆընտան պաշպօղուգ-
լարըն սիլահլարը ճէպլէն ալըն-
մասը տէվամ իթմէքտէ տիր : Եէնի
էվրօրա առքէրլէրի հէթիշտիյի
անտէ պիր ֆրանսըլ թապուրը
Սիթիայա կիտէճէք տիր :

Գաննա, 24 Մարտ

Ֆրանսըլարըն գապթ իթտիք-
լէրի Պուպուհարեա եաքընտան
հիրմի թօր սէսասը իշիտիլտի :
Աքթիթիթի իւզէրինէ թիւքլէրին
հիւճմ էթմէսի հագգընտա Բուս
գօնօրօսը վալիտէն իլղահաթ թա-
լէպ իթտի : Գաննա վէ ճիվար մա-
հալլէրին մուհաֆաղասընը վալի
թարաֆընտան էվրօրա գօման-
տանլարընա իշալէ օլընտը : Բուս
էսիլլէր Սուտա քէօրֆէզինէ կէօ-
թիւքիւտիլէր :

Հանտրա, 24 Մարտ
Բէօյթըլըն Գօրֆուտան ալտը-
լը մալիւմաթա նագարէն՝ իւշ ալ-
ման կաշէթա մուխպիլլէրի հու-
նան հիւքիւմէթինին բօլթիթիզա-
սընը գրիթիզա իթմէլէրի սէպէ-
պի իլէ՝ Եունանիստտան թարա-
օլընմուշար տըր :

Սթանպուլ, 24 Մարտ

Սիվարի վէ թօրճու ալալլարը-
նա մալսուս 1600 իէս աթ սու-
թըն ալընմասը իշխն սէրաքէր
պիր գօնթիթթօ իմպալատը :

Կիւսիւրճինէտէ պիր մէքթէպ
վէ Սքէչէտէ (Էտիլնէ) պիր բիլի-
սա ինշասը իշխն պուլկար մաս-
լահաթիւլարը Մ. Մարքօֆ պիր
իւրառէ չըգարմայա մուվաֆագ
օլտը :

Բուս մէնպալարտան ալընան
հալմաթիսաթա նագարէն Էրմէնիս-
թանտա իթթիլալ չըգարմագ նի-
յէթինտէ հալըլլանմըլ սիլահլար
կաւկասիտա թուլթուլմուշ տըր :

Եունանիստտան վէ կիլիսիտէ
գարշը տէվլէթլէրին իճրաի աճէ-
լիւթընը թաճիլ իթմէք խուսու-
սունտա Պաղը Ալիտէն պիր նօթթա
վէրիլէճէկի սէօյլէնէքտէ իսէ տէ,
էլլիլէր պուսա տաթի չիմտիյէ գա-
տար պիր մալիւմաթ ալմամըլար
տըր :

Թիւրքլէր՝ Մարտ 25 տէ հու-
նանլըլարըն հիւճմ իթմէսինտէն էն-
տիլէ իթմէքտէ տիրլէր :

Երլաղլատ հէր կիւն մէճիլսը ա-
քէրի իճթիմա իտուպ, սէրաքէր,
պահրիյէ նագըրը, զագի Օսման
բաշա վէ սէքիլ գօմանտան հալըր
պուլթուլարտը :

Մարտ 25տէ՝ հուսուտը մուհա-
ֆաղա իթմէք իշխն հալըր պու-
լունմասընը գօմանտան էթհէմ բա-
շաա էվիր կիթմիշ տիր :

Գօնօրօսլարըն մալիւմաթընա
նագարէն, կուչին գուրպիլտէ
թիւրքլէր վէ ֆարաաթալըլար պէյ-
նինտէ միւստէմէ վուգու պուլ-
մուշ տըր :

Թօգաւտա գօմիսիօնը մալսուս
թարաֆընտան 136 իսլամըն վէ
4 էրմէնինին տէրտէստ օլընմասը
Պաղը Ալիտէն իշար օլընմըլ տըր :

Արիւնա՝ Լարիստան քէչիտէ օ-
լընան թէլէկրաֆլարա կէօրէ՝ հու-
րըն հուսուտա հիշ պիր վուգու-
աթ գուհուրա կէլմէյէճէք . վէլի-
ահտըն օրատա հալըր պուլթունմա-
սը պուշը թէմին իտէր : Եարըն
իշին շէտիա էմիլլէր վէրիլմիշ
տիր :

ԹՕԳԱՏ ԳԼՐԿԸՆԸ

Թօքատտան կէլէն խուսուսի
մէքթիւպլէր թաֆսիլաթը մալիւ-
մաթ վէրմէտիքլէրինտէն մատա
էլան էվլէրտէն տըլարը չըգարմագ-
լարընը պիլտիլմէքտէ տիրլէր :
Կէլէն հաֆթա վիրուտ իտէն թէ-
լէկրաֆլար թէլէֆիյաթը 100 տէն
1000 է գատար իւշպէր վէրմէքտէ
իտիլէր իսէտէ, իճրաի թահգի-

գաթ իշխն թօքատա կիթմիշ օ-
լան գօնօրօսլարըն վէրտիկի մա-
լիւմաթ՝ Գօրէսթօնուսիս բօլթիթիք
կէօրէ, Էրմէնիլէրտէն 89 էօլիւ վէ
36 հարէլի կէօսթէրմէքտէ տիր :
Ֆաղաթ պու մալիւմաթ տալիս
չայանը էմիլլէթ առտ օլընմագ,
զիրա թօգաւտըն բէնար մահալլէ-
լէրի վէ պախուսուս Գանա մա-
հալլէ քեամիլէն իտարապ օլմըլ
տըր : Ս. Գէսրգ, Ս. Սարգիս վէ
Քաւասուն Մանուկ Եկիզիլլէրի
վէ իրի մանտաւըլար սօյլըմըլ վէ
Մանուէլ վէ Մարտիլոս վարգա-
պիտլէր գաթլ օլմըլար տըր :

Թօգաւտըն ճիվար քէօյլէրինտէ
վէ Արպատ գալաւնտա կիւնլէր-
ճէ թիւքլէր վահշիլիլլէրինի իճ-
լա իթմիշ օլտըլարընտան, հէր-
հալտէլէ թէլէֆիյաթ 400-500
քիշիյէ պալիլ օլաճագ տըր :

Սիվաս վալիսի վէ թօգաւտ միւ-
լէսարըլը վէ Արպատ գալաւնագա-
մը էլլիլէրին թալէպի իւզլէ թարա-
օլընմըլար տըր : Ֆաղաթ մալիւմ
օլտըլը կիպի՝ թիւք հիւքիւմէթի
պիր գալ ալ սօնրա անլարա տա-
հա եիւքսէք մէմուրիլլէթ վէ իւլթ-
պէ ու նիշանլար վէրէճէք տիր :
Տէվլէթլէրտէ զէրրէ գատար իթ-
թիֆագ ու առալէթ մէվճուտ օ-
լուր իսէ՝ անլարըն Սթանպուլ էլ-
չիլլէրի պու գըրկընլարըն էն աալ
միւնէպպիլլէրին քէնտի կէօլլէրի
էօնիւնտէ պուլաճագլար տըր :

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻՅԷ

Շքօտրատա խըրիսթիյանլար
վէ իսլամլար պէյնինտէ իթթիլալ
գուհուր իթմիշ օլտըլընը հալմըլ
իտիք . գօնօրօսլարըն վէրտիկի
մալիւմաթլարա կէօրէ, քէնտիլէ-
րին իտատասը վէ վալիլին սոյ ու
զայրէթի սայէսինտէ իթթիլալըն
էօնիւ ալընմըլ տըր . հալընըլ իւ-
րիսթիյանլարտան 2 քիշի էօլմիւշ
վէ 2 հարալանմըլ տըր . Ֆաղաթ
պու ճիւլմէ իլէ պէրապէր, սոդ-
լըլարտա իսքիսն իտէն Արնա-
վուլարըն շէհրէ հիւճիւմ իթմէ-
սինտէն էլան գօրգուլմագտա վէ
չարըլ, բաղար չիմտիյէ գատար
գաթալը իմիշ :

Կիրիտին իշէրլէրինտէն գալապ
սէվահիլտէ պուլունան շէհրլէրէ
թօքլանմըլ օլան իսլամլարըն վէ
թիւք առքէրլէրին թիւքիւլայա
կիթմէլէրի պապընտա աճիլալու-
րըն թալէպի տէվլէթլէրտէն թա-
տիք օլընմագտա իսէ տէ, Պաղը
Ալի պիր ճէվապնամէ իլէ թիւք
առքէրլէրին վէ էհալիսինին Կի-
րիտէն կէրի չալըլըմասը ու
մուս իսլամլարա ֆէնա թէէսիլ
իտէճէկինի պէհանէ իթմիշ տիր :

Մէսմուլաթա կէօրէ, Գարա
թէնտօրի բաշա ֆէվգէլատէ պիր
մէմուրիլլէթլէ Աթինայա կէօնտէ-
րիլէճէք իմիշ :

Պուլկարիտին Սթանպուլ Մա-
լահաթիւլարը Մ. Մարգօֆ
Սթանպուլի կէօրիւշմէսինտէ՝ Սա-
գըլ առտանտա մէնֆի պուլու-
նան 64 Պուլկարլարըն սէրպէսթ
պըրագըլմասընա վէ Մաքէտոնիս-
նըն պիր գալ մահշլէրի իշխն
Պուլկար տէսթթլարըն թալիլինէ
տալիլ իրառէ չըգարըլմասը հագ-
գընտա Սուլթանըն բէլինի թահ-
սիլ իտէպիլմիշ տիր :

Վիէննատան Տէյլի թէլէկրաֆա
հալըլըլընա կէօրէ՝ թիւք հիւ-
քիւմէթի կիրիտէքի առքէրլինի
չէքմէք իշխն տէօլլէթլէր թարա-
ֆընտան քէնտիլինէ օլան թէքլի-
ֆի գապուլ իթմէմիշ վէ էվլէլա
եունան առքէրլինին տիշարը չը-
մասընը թալէպ իթմիշ տիր :

Եունանիսթանըն իմանլարըն
վէ իպթիտա Բիւլայըլ ապրիլ ա-
յընտա թահթը մուհասէրէյէ ալ-
մագ մէսէլէսի տիւլէլլի մուաղ-
լամա պէյնինտէ գաթիլէն քարար-
կիլ օլմըլ տըր :

ԱՁԴ

Խոսալիլի Դաստիարակասը
ընկերութիւնը պատիւ ունի ծա-
նուցանել արգոյ հասարակութեան
սր յիշեալ գեղին մէջ մի փոքր
վարժարարան կառուցանելու հա-
մար կազմակերպեալ վիճակահա-
նութիւնը որ սկսեալ 1897 Յուն-
վար 1 ին տեղի պիտի ունենար,
ծանօթ պատճառներով տոմսակա-
ցամբողջովին սպառումը անկարելի
ըլլալով, յիշեալ վիճակահանութիւ-
նը յառաջիկայ Ապրիլ 20 ին կի-
րակի օրուան հետաճգուած է :

Ի գիմաց Խոսալիլի

Դաստիարակասը ընկերութեան
Առնեւադպիր Առնեւապետ
Ղ. Յակոբեան Կ. Մ. Գարակոզեան

ՄԱԿԱՁԵՆ ԻՒՆԻՎԵՐՍԻՒՄԷՆ

Ա. Թաղ Բարոշլիս փողոց
թիւ 1333 վառնա

Սոյն վաճառանոցի մէջ կը գըտ-
նուին կապսիւրաքի վերաբերեալ
նոր և ոյազան ապրանքներ :
Տէրը՝ ուզելով ձգել սոյն գործն,
կը ծանուցանէ, թէ պատրաստ է
ապրանքներու գնիւրուն կարեւոր
զեղմը ընելով փոխանցել ուրի-
շի մը :

ՆՈՐ ԵՐԳԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՄՐՄՈՒՆՁՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Սոյն Երգարանը որ կը բաղկա-
նայ առաւել քան 100 երեսէ, կը
պարունակէ շատ մը հին և նոր ա-
ղատ երգեր, զորս ոյթմ ժողովորդն
տխորժանօք կ'երգէ : Գործը գե-
մամլոյ տակ է . բայց փափաքողք
պիտի կրնան զան ստանալ ի մօտի
փոխարէնը 1 ֆրանկ խրկելով խըմ-
բագրութեան :

Ալգ. վարժարանաց համար՝ կրք
գէթ 10 հոտ կ'ուզուի, 20 առ 100
զեղմ կը լինի :